Farsi – Number 60
January 2019

فاشئیت نکروزان (بیماری گوشتخوار)
Necrotizing Fasciitis (Flesh-Eating Disease)

فاشئیت نکروزان چیست؟

فاشئیت نکروزان معمولاً به نام رایج‌تر «بیماری گوشتخوار» شناخته می‌شود. این بیماری نوعی عفونت باکتریایی بسیار شدید است که به سرعت از طریق بافت، یا نسوج (گوشت) اطراف ماهیچه‌ها منتشر می‌شود. در برخی موارد ظرف مدت 12 تا 24 ساعت منجر به مرگ می‌شود. از هر 4 بیمار مبتلا به فاشئیت نکروزان 1 نفر می‌میرد.

فاشئیت نکروزان ممکن است از عفونت ناشی از یک بریدگی یا زخم جزئی شروع شود. ممکن است پس از عفونت آبله مرغان رخ بدهد. گاهی اوقات هیچگونه زخم پوستی یا آسیب‌دیدگی آشکاری وجود ندارد.

نشانه‌های این بیماری چیست؟

در اکثر مواقع دردی ناگهانی همراه با تورم و قرمز شدن در محل زخم رخ می‌دهد. ممکن است تب هم وجود داشته باشد. معمولاً درد بسیار شدیدتر از چیزی است که از آن نوع زخم یا جراحت انتظار می‌رود. گاهی اوقات درد در محلی دورتر از زخم رخ می‌دهد. درد می‌تواند به سرعت در بقیه‌ی دست، پا یا سایر بخش‌های بدن پخش شود. این نوع عفونت می‌تواند موجب قانقاریا (مرگ بافت‌ها در بخشی از بدن) بشود.

چه چیزی باعث فاشئیت نکروزان می‌شود؟

باکتری‌های مختلفی موجب فاشئیت نکروزان می‌شوند. یکی از آنها گروه استرپتوکوک A است. این باکتری‌ها روی پوست یا داخل بینی و گلوی افراد سالم پیدا می‌شوند. افراد زیادی حامل این باکتری‌ها هستند اما بیمار نمی‌شوند؛ البته این باکتری‌ها می‌توانند موجب گلودرد میکروبی، مخملک، عفونت‌های پوستی و تب روماتیسمی هم بشوند. هنوز کاملاً مشخص نشده است که چرا گروه باکتری‌های استرپتوکوک A در مواردی نادر موجب فاشئیت نکروزان می‌شود. البته این باکتری‌ها توکسین‌هایی تولید می‌کنند که به طور مستقیم بافت بدن را تخریب می‌کند و نیز موجب می‌شود که سیستم ایمنی بدن هنگام مبارزه با باکتری‌ها بافت خود را نیز از بین ببرد.

برای آگاهی بیشتر درباره باکتری‌های استرپتوکوک گروه A، این پرونده را HealthLinkBC File #106 عفونت استرپتوکوک گروه A را ببینید.

این باکتری‌ها چگونه منتشر می‌شوند؟

باکتری‌های استرپتوکوک گروه A از طریق تماس با بزاق یا مخاط دهان، بینی یا گلوی فرد مبتلا منتشر می‌شوند. فرد مبتلا ممکن است دارای این نشانه‌ها باشد یا نباشد. وقتی فرد مبتلا سرفه یا عطسه می‌کند، این باکتری‌ها از طریق قطرات ریز در هوا منتشر می‌شوند. ممکن است شما از طریق استنشاق این قطرات ریز یا لمس اجسامی که با آنها آلوده شده‌اند، و سپس لمس چشمها یا غشاهای مخاطی یا گذاشتن دست در دهانتان مبتلا شوید. این باکتری‌ها همچنین می‌توانند از طریق تماس نزدیک فردی مانند بوسیدن، یا استفاده مشترک از فنجان، قاشق، چنگال یا سیگار منتقل شوند.

کسانی که در معرض بیشترین خطر ابتلا از طریق یک فرد مبتلا هستند عبارتند از:

- کسانی که با فرد مبتلا در یک خانه زندگی می‌کنند
- کسانی که با فرد مبتلا در یک اتاق می‌خوابند
- کسانی که با ترشحات دهان یا بینی فرد مبتلا تماس مستقیم دارند.

چگونه می‌توان از فاشئیت نکروزان پیشگیری کرد؟

هیچ واکسنی برای پیشگیری از عفونت‌های باکتری‌های استرپتوکوک گروه A وجود ندارد. برای تماس‌های نزدیک در موارد ابتلا به فاشئیت نکروزان از طریق باکتری‌های استرپتوکوک گروه A (مثلاً افرادی که در یک خانه زندگی می‌کنند) آنتی بیوتیک تجویز می‌شود. از آنجا که این گونه‌ی حاد از عفونت استرپتوکوکی می‌تواند به سرعت گسترش یابد، بهترین روش مراجعه به پزشک به محض رؤیت نشانه‌ها می‌باشد. به یاد داشته باشید که یک نشانه‌ی مهم این بیماری درد بسیار شدید در محل زخم است.

همواره از بریدگی‌های کوچک به خوبی مراقبت کنید تا احتمال آلودگی بافت‌های زیر پوست کاهش پیدا کند. اگر بریدگی یا زخم کوچکی برایتان رخ داد، آن را به خوبی با آب گرم و صابون بشویید و با استفاده از باند تمیز و خشک نگه دارید.

روش درمان این بیماری چیست؟

استفاده از آنتی بیوتیک بخش مهمی از درمان فاشئیت نکروزان می‌باشد. البته معمولاً آنتی بیوتیک به تنهایی کافی نیست. دلیلش آن است که فاشئیت نکروزان تأمین خون برای بافت‌های بدن را متوقف می‌کند و آنتی بیوتیک برای عمل کردن باید توسط خون به محل آلوده منتقل شود. عمل جراحی همراه با مصرف آنتی بیوتیک درمان رایج آن به شمار می‌رود.

احتمال ابتلای من به فاشئیت نکروزان چقدر است؟

احتمال ابتلای شما به فاشئیت نکروزان توسط باکتری‌های استرپتوکوک گروه A بسیار اندک است. در بی‌سی، حدود ۴ نفر از هر 1 میلیون نفر هر ساله به آن مبتلا می‌شوند. احتمال ابتلا حتی در کسانی که در تماس نزدیک و طولانی با فرد مبتلا به فاشئیت نکروزان هستند بسیار کم است.

برخی افراد در معرض خطر بیشتری از ابتلای به این بیماری هستند. مصرف مواد مخدر تزریقی مهمترین عامل خطر می‌باشد. سایر عوامل خطر عبارتند از:

- زخم‌های پوستی (سوختگی، ضربه، عمل جراحی)
- سیستم ایمنی ضعیف به دلیل بیماری یا درمان دارویی
- بیماری‌های مزمن مانند بیماری قلبی، ریوی یا کبدی، بیماری‌های ناشی از مصرف الکل یا ابتلا به دیابت
- تماس جدید نزدیک با فرد مبتلا به فاشئیت نکروزان ایجاد شده توسط باکتری‌های استرپتوکوک گروه A
- آبله مرغان

عفونت تازه آبله مرغان می‌تواند خطر ابتلا به فاشئیت نکروزان را به شدت افزایش بدهد. بنابراین اگرچه آبله مرغان در بسیاری از موارد عامل ایجاد بیماری نیست، عفونت‌های پوستی استرپتوکوک می‌تواند از عوارض آبله مرغان باشد. افرادی که واکسن آبله مرغان (واریسلا) را دریافت نکرده‌اند باید آن را دریافت کنند. برای آگاهی بیشتر درباره‌ی واکسن آبله مرغان این پرونده را HealthLinkBC File #44b واکسن آبله مرغان (واریسلا) ببینید.

BC Centre for Disease Control
An agency of the Provincial Health Services Authority